

Muzeum Archeologiczne w Biskupinie

IV SPRAWOZDANIE BISKUPIŃSKIE

IVth BISKUPIN'S REPORT

Pod redakcją: SZYMONA NOWACZYKA,
ANNY GROSSMAN i WOJCIECHA PIOTROWSKIEGO

BISKUPIN 2015

Komitet redakcyjny:
BOGUSŁAW GEDIGA, ALEKSANDER KOŚKO,
WOJCIECH CHUDZIAK, WŁODZIMIERZ RĄCZKOWSKI

Recenzenci naukowci:
DANUTA MINTA-TWORZOWSKA, ANDRZEJ MIERZWIŃSKI

Korekta techniczna:
SYLWIA ROGOWSKA-KUSZ

Korekta:
HALINA GUT

Tłumaczenia streszczeń i opisów:
ALICJA PETRUS-ZAGROBA, WOJCIECH PIOTROWSKI, JAROSŁAW KOPIASZ

Projekt okładki:
JUSTYNA BAŃKOWSKA
z wykorzystaniem motywu srebrnej kaptorgi ze stanowiska 4 w Biskupinie
oraz ilustracji Grzegorza Pilarczyka i Żanetty Pankowskiej-Gajek

Copyright © by Archaeological Museum in Biskupin, authors and translators

ISBN 978-83-927846-7-8

Skład i łamanie:
MAGRAF S.C., ul. Dolina 57, 85-212 Bydgoszcz

Druk i oprawa:
Abedik, ul. Glinki 84, 85-861 Bydgoszcz

Nakład: 500 egz.

Praca finansowana ze środków:

Muzeum Archeologicznego
w Biskupinie

Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Kujawsko-Pomorskiego

SPIS TREŚCI

<i>Wiesław Zajaczkowski</i> Przedmowa	9
Część I – OPRACOWANIA ŹRÓDŁOWE I KOMUNIKATY	15
SOURCE ELABORATIONS AND REPORTS	
BADANIA ARCHIWALNE	17
ARCHIVE STUDIES	
<i>Anna Drzewicz</i> Wyniki badań wykopaliskowych osiedla obronnego ludności kultury łużyckiej w Biskupinie, pow. żniński, na arach 125, 138, 139	19
Results of excavations in the fortified settlement of Lusatian culture at Biskupin, Żnin district, ares 125, 138, 139	50
<i>Jarosław Kopiasz</i> Dokumentacja archiwalna osady z wczesnej epoki żelaza na stanowisku 4 w Biskupinie i jej cyfrowa integracja.	53
Archive documentation of the settlement from the Early Iron Age on site 4 in Biskupin and its digital integration	98
<i>Magdalena Zawol</i> Srebrna kaptorga trapezowata z Biskupina, stanowisko 4.	103
The trapezoidal silver kaptorga (reliquary) from Biskupin, site 4.	126
BADANIA MUZEUM ARCHEOLOGICZNEGO W BISKUPINIE	129
RESEARCH ACTIVITY OF ARCHAEOLOGICAL MUSEUM IN BISKUPIN	
<i>Szymon Nowaczyk</i> Sprawozdanie z badań wykopaliskowych na stanowisku 46 w Wybranowie, gmina Janowiec Wielkopolski, w sezonach 2006–2007	131
Report on excavations at site 46 in Wybranowo, Janowiec Wielkopolski commune, in the 2006–2007 seasons.	157
<i>Szymon Nowaczyk</i> Ślad osadnictwa kultury ceramiki wstęgowej rytej z Rydlewa, gm. Żnin, stanowisko 9	159
A trace of the Linear Pottery culture from Rydlewo, Żnin commune, site 9	161
<i>Szymon Nowaczyk, Jarosław Kopiasz</i> Wyniki badań ratowniczych na stanowiskach 25 i 26 w Jaroszewie, gm. Żnin	163
Results of rescue excavations at sites 25 and 26 in Jaroszewo, Żnin commune	169
<i>Jarosław Kopiasz, Szymon Nowaczyk, Izabela Seidel</i> Nowe odkrycia grobowców kultury pomorskiej na południowo-wschodnich Pałukach	171
Cist tombs of the Pomeranian culture recently discovered in south-east Pałuki region	191
<i>Anna Grossman, Szymon Nowaczyk, Andrzej Smaruj, Magdalena Zawol</i> Domniemane „źródło kultowe” ze Słębowa stan. 2, gm. Żnin	193
Alleged “cult spring” from Słębowo site 2, Żnin commune	210
<i>Alicja Gałęzowska, Anna Grossman, Paweł Hildebrant, Jarosław Kopiasz, Szymon Nowaczyk, Szymon Rosołowski, Magdalena Zawol</i> Luźne znaleziska zabytków archeologicznych z południowo-wschodnich Pałuk	211
Stray archaeological finds from south-east Pałuki region	229

<i>Szymon Nowaczyk</i>	
Sprawozdanie z badań powierzchniowych w okolicach Kcyni	229
Report on surface investigations in the vicinity of Kcynia	249
<i>Mariusz Kazik</i>	
Wstępne sprawozdanie z badań wykopaliskowych w kościele św. Mikołaja w Gąsawie.	251
Introductory report of the excavations in St. Nicholas church in Gąsawa	254
Część II – STUDIA I POLEMIKI.	255
STUDIES AND POLEMICS	
<i>Szymon Nowaczyk, Anna Grossman, Rafał Jarmużewski, Andrzej Smaruj, Wojciech Piotrowski</i>	
Stan badań nad osadnictwem pradziejowym i wczesnośredniowiecznym w obrębie biskupińskiego mikroregionu osadniczego	257
The state of research on prehistoric and medieval settlement in the Biskupin microregion	303
Część III – OCHRONA I KONSERWACJA DREWNA ARCHEOLOGICZNEGO	309
PROTECTION AND CONSERVATION OF ARCHAEOLOGICAL WOOD	
<i>Leszek Babiński, Mariusz Fejfer</i>	
Zmiany wybranych parametrów środowiska na stanowisku 4 w Biskupinie w latach 2003–2013	311
Changes of selected environmental parameters at the site 4 in Biskupin in the years 2003–2013.	326
<i>Julitta Gajewska, Agnieszka Sadowska, Leszek Babiński</i>	
Mikroorganizmy kolonizujące drewno w warunkach anoksji na stanowisku 4 w Biskupinie. Identyfikacja mikroflory i wstępna ocena degradacji drewna.	329
Microorganisms colonizing the wood at site 4 in Biskupin in conditions of anoxia. Identification of microflora and initial evaluation of the degradation of the wood.	340
<i>Magdalena Zborowska, Bogusława Waliszewska, Włodzimierz Prądkzyński</i>	
Naturalna trwałość drewna dębowego (<i>Quercus</i> sp.) ze stanowiska archeologicznego nr 4 w Biskupinie	341
Natural durability of oak wood (<i>Quercus</i> sp.) from archaeological site no. 4 in Biskupin	354
Część IV – DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA I POPULARYZATORSKA	355
EDUCATION AND POPULARIZATION ACTIVITY	
<i>Anna Grossman, Paweł Hildebrant, Małgorzata Starak-Juchniewicz</i>	
Edukacja w Biskupinie – cele i sposoby realizacji	357
Education in Biskupin – goals and means of execution	370
<i>Szymon Nowaczyk</i>	
Odtwórstwo historyczne jako forma popularyzacji archeologii	371
Historical reenactment as a form of popularizing archaeology	378
<i>Jerzy Ryszard Buczkowski</i>	
Biskupin i jego badacze w medalierstwie.	379
Biskupin and its researchers presented in phaleristics	380
Wspomnienie o Pawle (1980–2013).	390
Remembrance about Paweł (1980–2013)	396